

26.11.2014

Lausunto energiakatselmuksia koskeviin asetusehdotuksiin

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoa liittyen asetusehdotuksiin valtioneuvoston asetukseksi energiakatselmuksista sekä työ- ja elinkeinoministeriön asetukseksi kohdekatselmusten raportoinnista. Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta esittää lausuntonaan kohteliaimmin seuraavaa:

Yleistä

Yrityksen energiakatselmus voi parhaassa tapauksessa lisätä ymmärrystä energiankäytön rakenteesta ja ohjata huomion olennaisiin asioihin. Nykyisellään energia-asiat tuntuvat korreloivan erityisesti kiinteistösektorin kanssa, tarkastelukulman laajentaminen ei ole lainkaan huono ajatus.

Yrityksillä, jotka ovat vuosia toimineet energiatehokkuuden parantamiseksi, ei rajoittava tekijä ole pula tehostamistoimenpiteistä. Ketjumaisesti johdetuilla kaupan alan yrityksillä monet toimenpiteet ovat lisäksi monistettavissa samankaltaisissa kohteissa. Haluttaessa kehittää energiatehokkuutta edelleen, olisi hedelmällisempää keskittyä hallitsemaan ja toteuttamaan jo tiedossa olevia toimenpiteitä. Rajallisten resurssien ohjaaminen uusien toimenpiteiden etsimiseen teettämällä kohdekatselmuksia ei vie asiaa eteenpäin vaan pahimmassa tapauksessa saattaa jopa hidastaa energiatehokkuuden parantumista.

Kohdekatselmuksen tekijän pätevyysvaatimuksia ei ole kattavasti määritelty lakiesityksessä eikä kummassakaan asetustalonnoksessa. Lakiesitys toteaa, että yrityksen oma työntekijä voi toimia yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilönä. Kohdekatselmusten osalta tähän ei ole otettu kantaa lakiesityksessä eikä kummassakaan asetustalonnoksessa.

Valtioneuvoston asetus energiakatselmuksiksi

2 § Kohdassa 5 säädetään katselmoitavissa kohteissa tehtävistä mittauksista. Perustelumuietiossa on todettu, että kohteessa voi olla myös kiinteitä energiamittauksia. Sanamuoto olisi syytä kirjata siten, että näitä kiinteitä mittauksia voidaan hyödyntää katselmusta tehdessä eikä tällaisissa kohteissa tarvitse suorittaa erillisiä energiamittauksia, siltä osin kun tiedot ovat saatavissa kiinteästä mittarointijärjestelmästä.

3 § Selvyyden vuoksi olisi syytä mainita, että kohdekatselmusten määrää laskettaessa huomioidaan vain yrityksen Suomessa sijaitsevat toimipaikat ja niiden energiankäyttö.

Työ- ja elinkeinoministeriön asetus kohdekatselmusten raportoinnista

Liite 1. Liitteessä kuvattu kohdekatselmuksen sisältö vastaa pääpiirteissään aiemman "Motiva-mallisen" katselmuksen sisältöä. Suunnitelmallisesti ylläpidetyistä kohteista ei näillä katselmuksilla juuri ole löytynyt sellaisia parannusehdotuksia, jotka eivät jo muutenkin olisi olleet tiedossa. Annettu katselmusraportin sisältö soveltuu hyvin sellaiselle yritykselle ja sellaisille kohteille, joissa ei ole ammattitaitoista kiinteistön ylläpito-organisaatiota ja energia-asiantuntijaa.

26.11.2014

Käytännössä useimmilla suurilla kiinteistönomistajilla on käytössä sähköinen huoltokirjaohjelmisto sekä säännöllinen ja kattava energiankulutusseuranta. Huoltokirjassa on kuvattu teknisten järjestelmien toiminta, ohjaus- ja säätötavat sekä niiden ylläpitoon liittyvien toimenpiteiden toteutusaikataulu. On hyödytöntä, että katselmusraportin laadinnassa käytettäisiin aikaa näiden tietojen toistamiseen.

Kiinteistöjen energiankulutukseen vaikuttaa merkittävästi teknisten järjestelmien käytötapa, jota ohjataan toimintaparametreilla (asetusarvot ja käyntiajat). Pääasiassa kiinteistöjen toimintaparametreja optimoidaan jatkuvana työnä kiinteistön ylläpito-organisaation ja varsinkin energia-asiantuntijoiden toimesta. Asetusarvojen kirjaaminen katselmusraporttiin ei tuo mitään lisäarvoa, jos niitä säädetään käytännössä jatkuvasti tarpeen mukaan.

Kulutustietoja löytyy useimmista kulutusseurantajärjestelmistä paljon laajemmin, havainnollisemmin ja tarkemmin kuin raportin sisältövaatimuksissa on määritelty. Asiaa voisi verrata asetuservojen raportoinnin laajuuteen. Kuinka järkevää siihen on käyttää työaikaa?

Yllä kuvattujen osalta olisi järkevämpää resurssien käyttöä, mikäli kohdetta katselmoitaessa varmistuttaisiin, että kohteessa on käytössä kattava sähköinen huoltokirjajärjestelmä, josta löytyy tarvittavat ja asetuksessa määritellyt tiedot. Mikäli kohteessa on ylläpito-organisaatio, jonka toimenkuvaan kuuluu toimintaparametrien säännöllinen optimointi energiatehokkuusnäkökulmasta, voisi myös asetuservot jättää raportissa kuvaamatta. Näin vältettäisiin turhaa raportointia ja kannustettaisiin loppujakin yrityksiä ottamaan käyttöön alalla hyväksi havaittu toimintamalli.

Yksi vaihtoehto voisi olla, että katselmuksen tekijöille ja viranomaisille annettaisiin tunnuksat kohdekatselmuksen piirissä olevien kohteiden sähköisiin huoltokirjoihin ja energiankulutusseurantatietoihin. Tällöin voitaisiin varmistaa suoraan järjestelmästä tietojen vaatimustenmukaisuudesta. Tällaisissa tapauksissa ei olisi välttämätöntä kirjoittaa liite 1:n kappaleessa 3 määriteltyä tietoa raporttiin. Pidemmälle kehitettynä voitaisiin harkita koko kohdekatselmusraportin tarpeellisuutta, mikäli yritys pystyisi osoittamaan, että sillä on tiedossa riittävästi energiansäästötoimenpiteitä.

Helsingissä 26.11.2014

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta

Lea Rankinen, vastuullisuusjohtaja

Janne Rytönen, kiinteistöjohtaja